

УПРАВЛІННЯ ПОЗИКОВИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Федорова І.О., асистент

Національний університет державної податкової служби України

На розвиток економіки України негативно вплинула світова фінансова криза, яка нанесла значного удару банківській системі країни. Ця ситуація ускладнила діяльність суб'єктів господарювання, оскільки проблематичним питанням стало залучення позикового капіталу. В фінансуванні підприємств та організацій реального сектору економіки роль банківського кредитування має досить велике значення. Активна участь банківських установ в формуванні позикового капіталу українськими підприємствами сприятиме не лише виходу суб'єктів господарювання з кризового стану, але й росту економіки країни у цілому. Криза спричинила скорочення виробництва, загострення конкурентної боротьби, неплатоспроможність, банкрутство тощо. Питання залучення та формування суб'єктами господарювання позикового капіталу особливо актуально постає в період подолання фінансової кризи, оскільки сприяє підвищенню оперативності діяльності підприємств і надає шанси подолати її негативні наслідки.

На сьогодні залучення позикових фінансових ресурсів підприємствами має ряд проблем та недоліків: компанії збільшують свій фінансовий ризик, тому обсяг залучення ресурсів по доцільним для компанії ставкам є обмеженим; цільовий характер більшості позикових фінансових ресурсів обмежує компанію у використанні ресурсів та може призводити до втрати вигоди; залучення коштів відбувається на певний період (необхідність повернення капіталу) [1, с. 41].

Важливим етапом управління позиковим капіталом суб'єктів господарювання є визначення його найбільш раціонального джерела залучення, [2, с. 33-34], що сприяло б зменшенню середньозваженої вартості капіталу. Взагалі, вартість капіталу визначають як плату за користування залученими фінансовими ресурсами, в тому числі до неї включають сплату відсотків, дивідендів, комісійних, негативних курсових різниць та інші витрати, (вважається, що чим гірша структура капіталу, тим вища його середньозважена вартість) [3]. Недостача залучених коштів не дозволяє підприємству нормально розвиватися, а надмірне використання залучених коштів сприяє зменшенню фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Кредити банків є одним з найдешевших джерел запозичення коштів суб'єктами господарювання, але надмірне їх зростання в структурі капіталу є небезпечним в зв'язку з зростанням ризику втрати фінансової стійкості. Саме тому при формуванні запозиченого капіталу підприємствами по кредитним угодам, що укладені з банківськими установами важливо здійснювати контроль за оптимізацією розмірів і термінів залучених кредитних ресурсів.

Формуючи позиковий капітал підприємствам необхідно планувати залучення позикових коштів. Підприємства повинні складати детальний бізнес-прогноз, в якому повинна відображатись наступна інформація: терміни погашення основних видів позик, кредитів, інших позикових зобов'язань; наявність заборгованості за основними видами позик, кредитів; величина ставки позики, кредиту; суми затрат по позикам і кредитам [2 с. 32].

В управлінні позиковим капіталом підприємства також важливим питанням являється контроль та мінімізація ризиків, що пов'язані з залученням кредитних ресурсів. До таких ризиків належать: ризик невиконання (неналежного виконання) позичальником зобов'язань щодо використання позичених ресурсів (процентні виплати) та повернення кредиту; ризик невиконання позичальником зобов'язань за договором при його достроковому припиненні кредитором, [2, с. 36-37]. Якщо такі ситуації мають місце в діяльності підприємства, то втрачається до нього довіра зі сторони кредитора. Крім цього, для забезпечення ефективності залучення кредитних ресурсів необхідно дотримуватись цільового характеру використання кредиту.

Виконання вищезазначених пропозицій надасть можливість суб'єктам господарювання здійснювати ефективне управління позиковим капіталом, більш раціонально використовувати запозичені ресурси та оперативніше приймати управлінські рішення при формуванні позикового капіталу.

1. Аникина И.Д. Методические аспекты формирования заёмного капитала компании / И.Д. Аникина. // Финансы и кредит. – 2009. – №41 (377). – С. 41
2. Щербаков В.А. Финансовое планирование и управление формированием заёмного капитала в развитии бизнеса предприятий на современном этапе развития российской экономики. / В.А. Щербаков, В.В. Веселовский // Финансы и кредит. – 2008. – № 19 (307). – С. 29-37.
3. Міокова Г.І. Управління залученням запозичень суб'єктами господарювання / Г.І. Міокова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua>

Економіка та менеджмент: перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. -О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 145-146.